Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 105. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОДА, 12-го ТРАВНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MAY 12, 1979 No. 105. VOL. LXXXVI.

Стейтовий коледж в Джерзі Сити вшанує Валентина Мороза почесним докторатом

Джерзі Сити, Н.Дж. — Стейтовий коледж в Джерзі Сити вшанує Валентина Мороза почесним докторатом під час градуаційних церемоній, які відбудуться тут у неділю, 3-го червня.

Валентин Мороз

Крім В. Мороза почесні докторати одержать: д-р Роберт Вілсон, фізик, який цього року був відзначений нагородою Нобеля, і д-р Реймонд Бровн, адвокат по професії, відомий із своїх виступів в обороні громадських прав. Повідомлення про це вшанування В. Мороза появилось у щоденниках „Джерзі Джорнал" і „Стар-Леджер" у виданнях з четверга, 10-го травня. Репортер газети „Стар-Леджер" Юрій Віпт перевів з В. Морозом коротке інтерв'ю, в якому цей звільнений український політв'язень заявив, що він плянує співпрацювати з американськими науковцями, щоб усунути із шкільних підручників і довідників неправдиві інформації про Україну.

Речник Стейтового коледжу в Джерзі Сити Еллен Вейман заявила, що В. Мороз „ризикував своїм життям в обороні прав людини і наша установа бажає показати йому й іншим дисидентам, що ми підтримуємо їхні заходи та оцінюємо їхні терпіння". Вона висловила признання українській громаді в Джерзі Сити, яка спільно з громадами інших міст, виступала в обороні Мороза і робила всі можливі заходи в справі його звільнення. „Наш ко-

(Закінчення на стор. 3)

Т. Бутрея переобрано на голову Окружного Комітету Відд. УНСоюзу Округи Твердого Вугілля — Шамокін

Бервік, Па (с. г.). — У неділю, 29 квітня ц. р., тут у залі Американсько-Українського Клюбу відбулися чергові Річні Збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Округи Твердого Вугілля — Шамокін, місця народження Батька Союзу 85 років тому.

Тимко Бутрей

Збори Округи, яка об'єднує 20 Відділів, що нараховують понад 2,000 членів, відкрив голова Тимко Бутрей, який привітавши присутніх представників від окремих Відділів, зокрема привітав члена Стейтової Асамблеї Пенсилванського стейту Теодора Стубана, колишнього кандидата на конґресмена Стефана Поступака та союзового організатора Степана Гавриша. До переведення молитви голова запросив союзового піонера Петра Ґелетія, який на протязі 33-ох років був секретарем 164-го Відділу в Бервіку. Опісля присутні відспівали „Христос Воскрес", а відтак приступлено до переведення нарад згідно програми, що її відчитав голова Округи і, яку одноголосно всі одобрили.

Про загальну і многогранну працю у минулому році обширний звіт склав голова Тимко Бутрей. Він поінформував, що заходом Округи спільно зі сусідніми Округами, як Лігай Веллі, Філядельфія і Вілкес Бері вшановано дводенним святом світлі ювілеї „Свободи", Українського Тижневика й дитячого журналу „Веселка". Ювілейні святкування відбулись на оселі ім. Олега Ольжича в Лігайтоні. Він також поінформував про це, що весь час був у зв'язку зі секретарями окремих Відділів, та розповів про 29-ту Конвенцію УНСоюзу, під час якої кандидував на головного радного. Він рівнож розказав про щойно відбуту Конференцію голів на Союзівці. Відтак він вичерпно звітував про організаційну працю окремих Відділів та сказав, що, на жаль, минулий рік під оглядом організаційним був одним з найгірших за останніх 6 років. На це склалися різні причини, а найбільшою шкодою було це, що організаційний референт Округи Іван Петрунцьо несподівано захворів — і вже більше як 6 місяців не може виконувати своїх обовязків.

Звіт голови ще доповни-

(Закінчення на стор. 3)

ШКОЛА КОБЗАРСЬКОГО МИСТЕЦТВА ВИСТУПИТЬ У КАТЕДРІ СВ. ПАТРІКА

Ню Йорк, Н.Й. — З нагоди відзначування сторіччя від часу заснування св. Патрика, тут, у суботу, 12-го травня ц.р., о год. 5-ій по полудні, відбудеться величава Служба Божа і процесія довкола катедри св. Патрика. У цих врочистостях візьмуть участь 5 кардиналів, 5 архиєпископів, 52 єпископів і 200 священиків.

З-поміж усіх мистецьких груп виступить Мистецький Ансамбль Школи Кобзарського Мистецтва під керівництвом о. митрата Сергія Кіндзєрявого Пастухова, які, як повідомляла американська преса, зарепрезентують українську музику.

У СВЯТО МАТЕРІ

Микола Руденко

МАТИ

Наливається вірою серце моє,
І вдивляється думка в невидимий корінь:
Ген селянка мадонною в небі встає —
Господинею вічних земних перетворень.

Все, що мусить померти — помре на віки.
І народиться День із новим неспокоєм.
Україно! ...
З твоєї легкої руки
Не боронь мені стати твоїм перегноєм.

Хай вростають у череп шорсткі корінці,
Вибираючи з мене земне і небесне.
Прийде вищий туман,
і в його молоці
Невгасима зоря над землею воскресне.

Сонце зніме утому з натомлених рук.
Всесвіт кине на плечі блакитну кирею...
Кизякова,
солом'яна,
чорна від мук, —
Станеш, ти Україно, тією зорею.

Мати Року — Оксана Мешко

ЗАКЛИК

ГОЛОВНОЇ УПРАВИ УЄО В СПРАВІ ДОПОМОГИ СКВУ

І цього місяця травня згідно з постановою Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців відбудеться збірка фінансових фондів на потребу СКВУ. Прихильне ставлення українських Церков, українського громадянства, а в тому і Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці до завдань і праці СКВУ, було і є доказом, що українці, які живуть у вільному світі, свідомі того, що ця важна праця залежить виключно від постійної та систематичної жертвенности нас самих. У своїй відозві Президія СКВУ просить український загал і цього року щедро підтримати цю збірку. Головна Управа УЄО в ПА радо і всеціло підтримує цей заклик і просить пасторів у неділю призначену на цю збірку відбути Богослуження в намірenні українського народу та заохотити своїх членів прийти з допомогою СКВУ. Ця наша просьба відноситься і до поважного числа українських євангеликів, що живуть розсіяно по безмежних просторах Північної Америки, де вони не мають можливости мати свої церковні громади. Пам'ятайте в молитвах про працю СКВУ і висилайте свої збірні, чи особисті пожертви на адресу: World Congress of Free Ukrainians, 2118 A Bloor Street West, Toronto, Ont., M6S 1M8, Canada.

За Головну Управу УЄО в ПА:

Володимир Багрій, Президент
Паст. Володимир Боровський, Екзекутивний Секретар

ЗСА І СССР УЗГІДНИЛИ ОСНОВНІ УМОВИ ДОГОВОРУ САЛТ II

Вашінгтон. — Представники урядів ЗСА і СССР закінчили семирічні переговори, узгіднивши основні умови нового договору щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), заявив державний секретар ЗСА Сайрус Венс під час спеціяльної пресової конференції в середу, 9-го травня, в Білому Домі. Крім Венса до представників преси промовляв секретар оборони Гарольд Бровн, запевняючи, що ЗСА мають всі засоби перевірки додержання умов Совєтським Союзом.

День пізніше, тобто в четвер, 10-го травня, речники Білого Дому повідомили, що президент Джіммі Картер і совєтський лідер Леонід Брежнєв плянують підписати САЛТ II 15-го червня у Відні, Австрія. Обидві держави погодилися на Відень, замість на раніше запропонований Вашінгтон, з уваги на поганий стан здоров'я Брежнєва, якому тяжко подорожувати літаком. Картер і Брежнєв під час цієї вершинної конференції плянують обговорити теж ряд інших міжнародних справ.

Повідомляючи про узгіднення умов, секретар Венс висловив надію, що САЛТ II припинить „перегони у зброєнні" та що обмеження атомової зброї причиниться до більшої стабільности в цілому світі. Секретар Бравн уважає, що новий договір значно скріпить безпеку ЗСА.

Як відомо, однак, цей договір мусить ратифікувати Сенат ЗСА більшістю двох третіх голосів. Уже від довшого часу речники уряду ЗСА ведуть широку кампанію серед урядових, приватних і громадських кіл за ратифікацією договору. Але й опоненти з правих консервативних кіл працюють від кількох місяців над тим, щоб Сенат відкинув цей договір, добачаючи в ньому ряд умов в некористь ЗСА. Численні сенатори, навіть ліберальних переконань, висловили застереження до договору, вказуючи зокрема на брак відповідних засобів перевірки додержання умов Совєтським Союзом.

Сенат ЗСА має до вибору чотири альтернативи: він може прийняти або відкинути договір в цілості, запропонувати зміни, як це було з договором у справі Панамського каналу, які опісля представники уряду ЗСА мусять поновно узгіднити з представниками СССР, або повернути договір назад до президента Картера з інструкціями внести певні зміни. Для відкинення договору опоненти потребують 34 голоси.

В основному договір обмежує число бомбовиків і ракет ЗСА і СССР до 2,400, а з кінцем 1981 року — до 2,250. Договір також обмежує інши типи нуклеарної зброї, але й дозволяє на продукцію деяких типів ракет, наприклад, рухомої ракети типу МХ у ЗСА. Критики договору вказують на те, що хоч САЛТ II буцімто ґарантує рівність в арсеналах ЗСА й СССР, то на практиці він сприяє Совєтському Союзові і може причинитись до переваги СССР у загальному числі ракет і бомбовиків. Договір кінчається в 1985 році.

Президент Картер наіменував Атертона амбасадором до Єгипту

Вашінґтон. — Президент Джіммі Картер наіменував у вівторок, 8-го травня ц. р., Альфреда Л. Атертона, знавця близькосхідньої проблематики, новим амбасадором З'єднаних Стейтів Америки до Єгипту. Якщо Атертон буде затверджений Сенатом, він замінить на цьому пості дотеперішнього сенатора Гарманна Ф. Альтса, який перейде на емеритуру і не братиме більше участи в політичному житті. Альфред Атертон, 57-річний здібний дипломат, колишній заступник державного секретаря для справ Близького Сходу і Азії, вже давно заанґажований до співпраці у розв'язці близькосхідньої проблеми. Він був так званим „літаючим амбасадором" Білого Дому від тоді, коли Картер став президентом.

Вальдгайм обговорював проблему в'єтнамських втікачів з урядом Індонезії

Джакарта, Індонезія. — Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй Курт Вальдгайм зустрівся з індонезійським президентом Сугартом і обговорював з ним проблему в'єтнамських втікачів, які перебувають сьогодні в багатьох країнах Південної Азії. Вальдгайм, який перебуває в Індонезії у програмі його відвідин азійських країн, розмовляв також з віцепрезидентом Індонезії Адамом Маліком, міністром безпеки ген. Мараденом Панггабіном, який виконує тимчасово також функцію міністра закордонних справ та іншими чоловими представниками індонезійського уряду.

У висліді розмови Індонезія погодилася створити на острові Ґалянґ переходовий табір для 20,000 втікачів, які перебували б у таборі так довго, поки не зможуть повернутися до своєї батьківшини, чи виїхати до іншої країни на постійне перебування. Об'єднані Нації мають намір скликати незабаром міжнародну конференцію в справі втікачів, яка перейняла б опіку над ними.

В Ірані розстріляли шість осіб, в тому двох мільйонерів

Тегран. — У середу, 9-го травня, Революційні Комітети Аятолли Хомейні засудили на кару смерти шість осіб, в тому двох мільйонерів, а вісьмох інших на довгі роки ув'язнення. Дві години після засудів, що їх винесли таємні суди, іранські ґвардійці виконали вирок смерти.

Серед розстріляних осіб був жид Габіб Ельґаніян, мільйонер, якого популярно називали „королем пластикових виробів". Його обвинувачували у „шпигунстві на користь сіонізму" та у „доставі грошей Ізраїлеві на нищення палестинців". Другий мільйонер, якого розстріляли, — це Рагім Алі Хоррам, власник кількох касин і кабаретів. Його обвинувачували у спекуляції, ошуканстві і шиpенні проституції. Ельґаніян і Хоррам — це перші цивільні особи, яких Революційні Комітети Аятолли Хомейні засудили на розстріл, що й викликало гострий протест Державного департаменту ЗСА. Речник Державного департаменту Годдінґ Картер заявив, що ЗСА вже кількакратно протестували проти таємних судів і розстрілів в Ірані, а тепер висловлюють особливе затурбування розстрілом цивільних осіб, зокрема Ельґаніяна.

Від часу встановлення нової влади в Ірані минулого лютого, Революційні Комітети засудили 200 осіб на кару смерти.

В Мадриді відбулось засідання першого демократичного парляменту

Мадрид, Еспанія. — Король Хуан Карльос відкрив в четвер, 9-го травня ц. р., перше засідання еспанського демократичного парляменту, обраного у вільних виборах після майже 40-річного існування диктатури Франка у цій країні. Хуан Карльос наголосив вартість такого законодавчого тіла в Еспанії, яке не тільки ухвалює закони, що нормалізують життя країни, але колективно відповідає за проведення в життя цих законів. Він також висловив надію, що еспанський нарід дасть повну підтримку урядові й обом палатам парляменту, що буде доказом стремління еспанського народу до демократії. Заприсяження парляментаристів відбулося ще 1-го березня ц. р., але офіційне відкриття парляменту треба було відложити з огляду на дещо спізнене сформування центрального уряду.

У КИЄВІ АРЕШТУВАЛИ ЮРІЯ БАДЗЯ

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — З України прийшла вістка, що 23-го квітня ц. р. арештували в Києві Юрія Васильовича Бадзя, українського філолога, автора відомого на Заході ще з 1972 року „ Неопублікованого листа членам Президії Спілки письменників України, газеті „Літературна Україна" і делегатам УІ з'їзду Спілки письменників України.

Юрій Бадзьо народився 24-го квітня 1936-го року в селі Верхня Липиця, Мукачівського району на Закарпатті. У 1958 році він закінчив українську філологію на Ужгородському університеті й опісля працював директором школи в Мукачівському районі. Від 1960 року був на аспірантурі української літератури при Академії Наук УССР.

Ще у вересні 1965 року Ю. Бадзьо разом з Михайлиною Коцюбинською та іншими друзями в кінотеатрі „Україна", на заклик І. Дзюби, запротестував вставанням з місця проти нищення української культури режимом.

Після того його позбавили членства КПСС. Процедура вилучення його з партії тривала 10 місяців. Останніх 8 років Ю. Бадзьо працював вантажником хліба в Києві.

У 1978 році КҐБ перевів обшук на квартирі Бадзя, під час якого забрали в нього різні матеріяли, а зокрема матеріяли тези до його великої теоретичної праці про національні і політичні проблеми. В березні ц. р. в хаті Бадзя знову відбувся обшук.

Дружина Ю. Бадзя — Світляна Кириченко, яку теж свого часу викинули з системи Академії Наук УССР, працює тепер в аптекопромислі. У них двоє дітей — 17-річний син і 10-річна донька.

В'єтнам обвинувачує КНР у саботажі

Банґкок, Тайлянд. — Уряд В'єтнаму обвинуватив Китайську Народну Республіку в поновних нападах на територію В'єтнаму та у переведенні саботажних акцій. Така поведінка КНР заявили речники в'єтнамського уряду, загрожує зірванням переговорів, які відбуваються в Ганою.

В'єтнамські пресові аґентства повідомили, що минулого тижня китайські літаки появились над територією провінції Лянґ Сон біля східньої частини кордону з КНР. Китайські війська перевели ряд рейдів у територію В'єтнаму 1-го, 2-го і 3-го травня, твердять ці аґентства, та спалили кілька селищ. Подібні рейди китайці мали перевести 1-го травня у провінції Муонґ Хуонґ біля центрального кордону з КНР з метою саботажу. Там також китайці мали спалити кілька селищ і мостів.

ВИСТАВКА КАРТИН ОЛЬГИ МАРИЩУК І ФОТОГРАФІЙ ЙОСИФА БОРЕЧИНА-ТКАЧА

Ню Йорк, Н. Й. — Відкриття виставки картин Ольги Марищук і фотографій Йосифа Боречина-Ткача відбудеться в неділю, 13-го травня ц. р., в год. 1-ій по полудні в Ґалерії Об'єднання Мистців Українців в Америці при 136 2-га евеню. Виставка буде відкрита в будні дні від 6-8, суботи й неділі — від 1-8 вечора і триватиме до 20-го травня включно.

ВІДЗНАКИ НА ЗУСТРІЧІ З ВАЛЕНТИНОМ МОРОЗОМ

Ню Йорк, Н.Й. (УККА). — З Канцелярії УККА інформують, що під час зустрічі Валентина Мороза з українською молоддю і громадянством в суботу, 12-го травня ц.р., в Браєнт парку на 41-ій вулиці між 5 і 6 евеню, продаватимуться відзнаки з написом: „Вітайте Валентина Мороза". Дохід з розпродажі відзнак призначений на покриття коштів маніфестації.

ПАМ'ЯТАЙТЕ: ЦІЄЇ СУБОТИ, 12-го ТРАВНЯ, В ГОД. 1:30 ПО ПОЛУДНІ В БРАЄНТ ПАРКУ (6-та ЕВЕНЮ І 41-ша ВУЛИЦЯ) ВІДБУДЕТЬСЯ МАНІФЕСТАЦІЙНА ЗУСТРІЧ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА З УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДДЮ І ГРОМАДЯНСТВОМ У НЮ ЙОРКУ. УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ЗАКЛИКАЄ ВСІХ СВОЇХ ЧЛЕНІВ МЕТРОПОЛІЇ ВЗЯТИ МАСОВУ УЧАСТЬ У ЦІЙ ЗУСТРІЧІ, ЗБИРАЮЧИСЬ У ПАРКУ ПІД ПРАПОРОМ УНСОЮЗУ!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно): Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик, Василь Терешковець і Євген Федоренко (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії).

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

У День Матері

Цієї неділі, 13-го травня, як і кожнорічно по цілому світі відзначатимуть День Матері. По церквах відправлятимуть Богослужби і звідусіль гомонітимуть побажання, засипуватимуть матерів подарунками і квітами, співатимуть їм пісні. Мати буде в центрі уваги, вона буде героїнею дня. У цей День у неї не буде ніяких обов'язків — тільки свято і радість.

Але не тільки в День Матері звеличується її ім'я. Від віків її змальовували на портретах великі мистці, видатні письменники і поети писали про неї свої безсмертні твори, їй складали пісні — вона ж завжди була ядром життя, енергією і рушійною силою, що еманувала з покоління в покоління, вона була центром, що об'єднував родини і роди, беріг домашнє вогнище.

І якщо звернемо увагу на українську матір, тоді побачимо як незвичайно вшановував її український народ за її окремішні чесноти. А зокрема великим культом обдарував і обдаровує весь український народ Матір Усіх Матерів — Матір Божу. До Неї він звертається зі своїми мольбами і благаннями та вірою у Її незвичайну допомогу, Її возвеличує у своїх піснях і ставить на божественний п'єдестал.

Українська мати, які б не були труднощі, які б не існували важкі обставини, чи в який неймовірно жорстокий спосіб не переслідували б вороги Уктаїну — чи під час наїзду Джінгіс Хана,польської,російської чи сьогоднішньої совєтської окупацій, завжди жила в переконанні, що за всяку ціну, навіть пожертвувавши своїми найдорожчими — мужами чи дітьми, перш усього вона повинна думати про добро свого народу. І вона терпеливо виховувала дітей, навчаючи їх молитов і української грамоти і вказувала на ідеали і постуляти, передані ще прадідами, вирощуючи в них християнські і національні чесноти, які кажуть шанувати і любити Бога і Україну. Не дивлячись на свої особисті почування, на безустанну тривогу, вона своїх дітей безупинно гартувала, сталила їхні характери, передаючи одну з найбільших чеснот характеру — бути твердими у своїх переконаннях і навіть як прийде загроза їхньому житті — відстоювати Правду.

Найкраще цей образ матері бачимо в Україні, де розпаношилось таке переслідування і насилля, що важко його порівняти із найбільш жорстокими режимами. Але навіть тут українська мати зуміла у неймовірно жорстоких і трудних обставинах виростити таких синів і дочок, такі цілі ряди поколінь, що цю Правду, передавану з роду в рід відстоюють і проголошують її своїм відвертим, безстрашним словом, не дивлячись на те, що їх за цю відвагу чекають в'язниці, концтабори і „психушки". Цю лицарську хоробрість передали їм не хто інший, а їхні матері, завдяки яким боротьба за права людини, за єдину українську Правду — Самостійність України горить досі немеркнучим вогнем.

Згадаймо в це Свято і тих матерів-трудівниць, тут на поселенні, яким не легко приходиться вирощувати своїх дітей. Бож на кожному кроці вони безустанно мусять стежити за тим, щоб їхні діти не відчужилися від своєї громади, щоб не забули своєї мови, культури та звичаїв, щоб не відійшли від своєї Церкви, щоб не попали в середовище, яке може звихнути їхнє життя, а навпаки, щоб були гідними потомками свого великого українського народу.

Вшановуючи матір у цей День, шанобливо склонімся перед її шляхетністю, згадаймо її безмежну любов і посвяту та, крім китиць квітів та щедрих подарунків, обдаруймо її тим, що їй наймиліше — нашими почуваннями, нашим зрозумінням її великого труду, нашою молитвою.

Леся Лисак-Тивонюк

ПОКЛІН МАТЕРЯМ

Знаю, від довгих років, знаю, що в нікого іншого немає такої великої й безінтересовної любови, як у матері. Знаю теж, що як не намагалася б розказати про цю неперевершену любов, то мені ніколи не вдасться її замкнути у людських словах. Може це й краще, бо часто в повені високопарних слів, губиться справді велике почування. Людська мова не все рівнозначна з мовою серця...

Кожен із нас міг би розказати свою власну баляду про серце своєї матері. Про те, що вона для нього вчинила, скільки посвяти виявила, як завжди допомагала, і завжди зрозуміла — навіть тоді, коли інші не хотіли розуміти. Можна б знайти сотні, тисячі розповідей про материнське серце, — кожна з розповідей була б трохи інакша, — та всі зводилися б до одного заключення: матері ніхто не може заступити... І це стосується не тільки дитинства коли без матері наступає жалюгідне сирітство. Ні, бо й доросла, старша навіть людина, відчуває потребу материнської ласки. У цьому почутті немає межі віку. Інколи й старша людина, втираючи сльозу болю, шепне „мамо", як колись у дитинстві. Дарма, що матері вже між живими немає. Пам'ять підказує згадки про те, як мати дбала, щоб її дитині не сталася кривда. Як захищала її всіми силами від лиха,від труднощів, болю, смутку. Це зрозуміле, бо материнська любов була справжньою, а справжня любов не старіється і не проминає. Вона триває до кінця нашого життя.

Щороку в травні відзначуємо День матері. Гарний це звичай віддати пошану і скласти подяку тій, яка для нас нічого не жаліла. Дарують матері квіти, різні дарунки, запрошують на спеціяльний обід. Немає сумніву, що ті, які цілують у той день мамині руки й складають їй побажання, роблять це з глибокого переконання. Та чи один день, хоч би найкраще проведений, зуміє винагородити матір за всі жертви, які поносить для своїх дітей? Чи в одному дні можна віддячитись за все, що їй завдячуємо? Навряд. Кожний з нас буде боржником у відношенні до матері, бо немає такої ціни, яку б можна заплатити за материнське серце.

Щасливі ті, яких матері живі. Щасливі ті, що можуть в цей день сказати: „Мамо, дякую за все". Що можуть взяти в долоні материнські руки, глянути у вічі і відчитати там ще і ще раз чисту, святу материнську любов. Хочеться вірити, що вони цінують той скарб, яким є мати.

Не хочеться в цей ясний день думати про невдячних дітей, бо й такі на жаль, бувають. Тих, які думають, що їм від батьків все належиться, бо на те вони батьки! Тих, яким видається, що „не можуть знайти з батьками спільної мови". Тих, що присипляють своє сумління втертою фразою про „прірву між поколіннями". Бо колись таки можуть прокинутися викиди совісти, колись, коли вже буде запізно. А це страшна річ не могти направити кривди, заподіяної матері, кривди, що походила з молодечого егоїзму і нерозваги...

Радісний повинен бути День Матері. Радісний, бо потім знову попливуть будні, в який не буде змоги виявити матері стільки уваги. Та слово „мати" означає в першу чергу посвяту для дитини, тож мати й це бачить. Вона ж живе виключно для дітей, інколи в їхній тіні, скромна, тиха, вибачлива, безпретенсійна...

Та буде в цей день багато таких, яких матері вже відійшли у вічність. Поїдуть на її могилу, завезуть квіти, помоляться за спокій її душі. Та й будуть такі, у яких могила матері зосталась десь далеко — може десь у чужій землі. Смуток огорне душу в день, який повинен бути радісним. В одних смуток меланхолійний, присипаний попелом років, у других пекучий, мов свіжа рана. Та в одних і других з'явиться промінчик потіхи: у них була добра мати, яка їх справді любила. Бо тільки той, якого ніхто ніколи не любив, є справді нещасливою людиною.

...У травневий день низько клоню голову перед українськими матерями і ще нижче перед тінями тих, що відійшли у вічність...

З МОГО ВІКНА

МАТЕРІ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

Її немає в живих. Маленька могилка на сільському цвинтарі Волині, в тіні беріз, може й стоїть без хреста.

В могилі — Мати, Сина якої розпинали катя на хресті, вінчали терновим вінцем, і серце Матері — Страдниці розірвалось, не діждавши Воскресного Дня.

Сьогодні, у Мамин День, ми, українці Вільного Світу, разом з Валентином — Сином, ідемо думками до тієї малої могилки, линемо туди серцями, а сльози щастя і болю кануть із наших очей.

Ми вкриваємо самітну могилку коверцем маків, символом крови та мук, кладемо у стіп могили китицю весняних квітів, бо Мати Валентина Мороза — це символ усіх Матерів, чиї сини караються нині по тюрмах тільки за те, що прагнуть святої Волі.

Ми проказуємо нині навколішках за живих і мертвих Матерів „Отче наш", і благаємо Всемогучого Бога — Воскресіння Народу.

Іванна Савицька

Д-р Данило Міршук

ОСВІТА І ВИДАВНИЦТВО В СССР — ЗАСОБИ РУСИФІКАЦІЇ

[3]

Якщо українець хоче набути кваліфікації з педагогіки мусить їхати до Москви. У Москві він зіткнеться з ускладненнями і легко „завалиться" чи його завалять на іспитах, щоб позбавити українців останньої можливости набути відповідну кваліфікацію. Москві залежить на тому, щоб Україна не мала власних науковців з педагогіки і вона висилає в Україну росіян. Російський фахівець викладає педагогіку по-російському й українські студенти автоматично русифікуються. Очевидно це поширюється лише на якусь частину студентів з недостатньою національною підготовою.

Крім вищезгаданих прикладів Москва практикує обмеження для української молоді, яка хоче студіювати в Росії в тих інститутах яких немає в Україні. Часто-густо такому студентові відповідають: „В Україні є також інститути!" Але в Україні немає такого підходу до молоді, яка приїжджає з російських областей. Навпаки, їх радо приймають до українських вишів і забезпечують мешканнями та стипендіями, бо інакше українські виші можуть бути обвинувачені в націоналізмі. Крім того,для росіян у передвоєнні часи творилися спеціяльні групи з російською мовою викладання. У теперішні часи такої проблеми немає, усі виші зросійщені. Але в таких випадках виграють росіяни, бо на бюджеті, приділеному для України, вчаться за рахунок української молоді.

Належить зазначити, що в Україні влада прикриває процес русифікації, ніколи не подає статистики про мову, якою проходить навчання та якою мовою написані дисертації. Майже випадково Ів. Коляска дістав біографію праць академічного складу (персоналу) Львівського університету за 1944-60 роки, в якій подано наступне.

„Кількість дисертації — 356; російських — 312, тобто 85.5 відс.; українських — 53, тобто 14.5 відс. Із 53-ох написаних по-українському 39 були дисертації членів факультерів філології і журналістики, а 14 — членів усіх інших."*

Про трагічний стан української мови свідчить і „штаб української науки", тобто президія АН УССР, де „із 20 учених АН найвищого рангу, що керують по суті всією національною наукою України, українських вчених — 4, російських — 16."**

Разом із підготовою кадрів пригляньмося й до питання фінансування підготови кадрів спочатку по лінії освіти: „Освіта в Україні упосліджена теж фінансово. У 1965 році з цілого бюджету на всю освіту у республіках СССР на неї припадало 17.39 відс., а на загальну освіту 17.2 відс., тоді як на РСФСР припадало 55.98 відс. і 54.22 відс. Перераховуючи це на кількість населення, Україна дістала на одного мешканця 49.25 карб. на всю освіту і 1968 на загальну, а в РСФСР 56.88 і 21.96 відс." ***

При цьому зазначаємо, що Україна вкладає 40 відсотків в загальносоюзний бюджет і що вона в минулій війні була тотально зруйнована, в той час як руїна в Росії захопила лише південно-західні райони. Росія менше потребувала коштів на відбудову споруд промислового й освітнього призначення. Україна і по нинішній день не має відповідних приміщень для шкіл, про що розповідають очевидці — туристи західнього світу.

Дискримінація в царині дошкільного виховання

Дитячими садочками в Україні було охоплено 1965 року (як подає І. Коляска „Освіта в Радянській Україні") 14.38 відс. дітей, а в Росії 64.27 відс. Під фінансовим поглядом ці заведення також упосліджені. На одну особу населення в Україні в 1965 році в середньому було приділено для дошкільного виховання 5.11 крб., а в Росії 7.58. До того ж із українського обкраєного бюджету в першу чергу користуються діти росіян — привілейованої нації, представники якої працюють у партійно-бюрократичному апараті, в адміністрації та фахівцями промисловости.

У СССР існує ще так зв. стипендіяльний фонд для студіюючої молоді. Для України в 1964 році з фонду СССР було приділено 17.66 відс., а для Росії 60.77 відс., при чому населення в межах республіки стосовано до цілого СССР — близько 20 відс., а російського відповідає дещо більше 50 відсотків.

Видавництво преси і книжок

У політиці русифікації України колосальну ролю відіграють видавництва,що видають періодичну пресу, мистецьку літературу, шкільні та науково-технічні підручники. Видавництва регулюють назви книжок та їхні тиражі.

За статистичними даними збірника „Преса Української РСР" (Харків, 1967 рік) подано, що в Україні видано українською мовою 348 назв з тиражем 704,756. Журналів та збірників українською мовою видано 120 назв або 41.17 відс., російською ж мовою 168 назв або 58.41 відс. Тут явно кидається нерівність на користь російської меншини в Україні. Не краще стоїть справа з виданням книжок. Українською мовою видано 119,351 назв книжок, або 54 відс., російською мовою видано 100,896 книжок, або 45.8 відс.

Іван Дзюба подає, що з періодичними виданнями в 1950 році не було краще. Із загальної кількости 1,508 назв з річним тиражем 181,282,000 у цілому Совєтському Союзі та в окремих республіках національними мовами виходило лише 274 919 відс.) з річним тиражем у 18,277,000 910.7 відс.). Частка України по назвах у процентному відношенні до всесоюзної кількости спадає із 11.4 відс. в 1950 році до 6.5 відс. в 1963 році.

Українські періодичні видання в СССР становили в 1963 році лише 3.3 відс. за назвами та біля 4 відс. за тиражем. Спадання йшло швидко і вже в 1963 році загальна кількість газет на Україні була 2,366, з чого українською мовою лише 765!

Дані про підручники ще більше вимовні. Для початкових і середніх шкіл в 1960 році було видано в Совєтському Союзі 229.9 млн. примірників, з них мовами неросійських народів 65.9 млн., або 28.7 відс. в той же час, коли неросійські народи СССР складають понад 50 відсотків. Недостачу українських підручників в Україні по 12 мілн. річно поповнюється з Росії, а в 1958-59 навч. році з Росії було привезено 13 млн. примірників, а в 1963-64 навчальному році аж 17 млн. Зростання щорічного підвозу підручників російською мовою в Україну підсилює й без того всеохоплюючий процес зросійщення українського народу.

Наукова література, що її видає Академія Наук УССР та призначені для цієї мети видавництва, виказують насильне витиснення української мови з наукових інституцій. Так, наприклад, УАН в 1962-63 році видала 13 наукових журналів українською мовою і три російською. В 1966 році 13 українською і 9 російською. В 1978 році УАН припинила видавати єдиний біологічний журнал українською мовою.

[Продовження буде]

* Там же...

** „Український Вісник". Випуск 3. „Смолоскип", 1971, ст. 105.

*** Ів. Коляска „Освіта в Радянській Україні", Торонто, 1970, ст. 67.

З НАШИХ БУДНІВ

ПРЕКРАСНА НАГОДА

Довгі роки автор цих рядків віддавав належну пошану своїй нюйоркській кумі з нагоди Свята Матері, — в цьому ж ювілейному Році Дитини прийдеться вшанувати її вже як Бабуню! А спричинником цієї переміни стався маленький внучок Миханьо, що появився недавно на землі Вашінгтона і заставив свого хресного діда витрачатись подвійно на Свято Мами, тобто писати карточки з привітом — і молодій мамі Олені, і не багато за неї старшій, бабі Ірині.

Богу дякувати, що через тиждень часу матимем прекрасну нагоду відповідно вшанувати всіх мамусь і бабусь і прабабусь, запросивши їх на великий мистецький пир — єдиний в нашій Метрополії концерт славної Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка, під керівництвом Григорія Китастого. Концерт треба рахувати ювілейним, поскільки в цьому році Капеля відзначає своє 60-річчя Заступник небіжчика Юрока на долині м. Ню Йорку,що зайнявся адміністрацією концерту,— п.Михайло Івасівка,бігає з афішками по місті і голову собі ломить, як-то він помістить в залі Фешен Інституту всю,спрагнену почути детройтських капелян,публіку, — місцеву і надовколішню.Наша дружня порада — придбайте собі квитки вчасніше в котрійсь із наших книгарень,а то в день концерту може бути запізно!

В цьому місці хочемо пригадати шановному громадянству, що з далекого Едмонтону завітав до нас також „соліст", — щоправда не співак, і не бандурист,а відомий літературознавець,голова канадського „Слова",Юрій Стефаник, він же Юрій Клиновий. Едмонтонського гостя матимем нагоду побачити і почути в Літературно-Мистецькому Клюбі і в домівці Союзу Українок Америки, де він прочитає доповідь, присвячену Олені Телізі. Там же буде рідкісна нагода придбати собі найновіший, багатий змістом 7-ий Збірник „Слово", що його Юрій Васильович привіз нам з Едмонтону, і, мабуть, тому саме, — як кажуть — прибула також з ним його дружина, пані Олена, а то інакше наш гість либонь не дав би собі ради з книгами — морською глибиною...

У неділю, 13-го травня, Юрій Васильович повезе збірник до Філядельфії на дарунки тамошнім матерям і бабуням. Там теж відбудеться його доповідь про Олену Телігу, старанням місцевого ЛМКлюбу і ОУП „Слово".

Ікер

Проф. д-р Василь Ящун

ВАЖЛИВІШІ ФАКТИ ЖИТТЄВИХ ЕТАПІВ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

(Доповідь на святочних сходинах української громади Пітсбургу і околиці в 87-ліття дня народження і 40-ліття хіротонії Патріярха Йосифа)

[2]

„Найближче завдання Академії — піднести науковий рівень духовенства, бо духовенство для народу є джерелом щастя". „Академія гуртує одиниці, що хотять посвятитися науці, і дає їм до цього спромогу. Академія ставить високі вимоги до викладачів. Доцент, надзвичайний і звичайний професор — це добра школа підготування й розвитку. Уміння наукової праці — це безумовна конечність. Науковий дослідник мусить писати, вводити студентів в наукові проблеми, займати становище до нових і старих питань. Церква потребує не лише святих, але й учених священиків. Папа Лев XIII хвалив тих священиків, що з самопожертвуванням плекають науку, щоб тим успішніше боронити правд віри". „На семінарах студенти мають вчитися науково працювати, бо в нас мало науково працюючих сил. В дискусіях відчувається великий брак солідних наукових праць. Наша наукова продукція слаба, і ми мусіли користуватися сусідською богословською літературою та тим убивали свою творчість. Під цим оглядом мусить настати зміна".

Оце деякі абзаци із згаданої промови. Вони вказують на ідейно-програмову лінію Академії, накреслену та з великою ревністю й посвятою реалізованою впродовж п'ятнадцяти років її існування непересічно спосібним її ректором, професорами та студентами.

Досі був лиш Богословський відділ. Тепер ректор поширив його статутами й програмою нового Філософського відділу, що його затвердила Апостольська Столиця і митрополит Андрей митрополичою грамотою в 1932-му році. Відтепер Академія обіймала два відділи — Філософічний і Теологічний. У програму Філософічного відділу входило 6 семестрових і 6 двосеместрових курсів філософії (логіка, онтологія, критика, психологія, історія старинної філософії, історія середньовічної філософії, історія сучасної філософії, історія схолястичної філософії, етика, соціологія, космологія, антропологія). Студії Теологічного відділу охоплювали 30 двосеместрових курсів богословія. Крім того, оба відділи були укомплектовані 6-ма двосеместровими курсами слов'янської філології 5-ма двосеместровими курсами української історії й культури, 8-ма двосеместровими науковими просемінарами й семінаристами та 2-ма двосеместровими курсами єврейської мови. Іспити з двосеместрових курсів відбувалися при кінці академічного року, іспити з односеместрових курсів — по закінченні семестра. Іспити переводила іспитова комісія в складі трьох професорів. Виклади, іспити і дискусії на курсах стислої філософії і догматики відбувалися латинською мовою, на всіх інших курсах, іспитах і в дискусіях комунікативною була мова українська.

На пропозицію о. ректора Сліпого митрополит Андрей іменував викладачами в обох відділах Академії найкращих українських науковців того часу — теологів і світських. Їх кількість перейшла число тридцять. Між ними були такі наукові сили як о. проф. д-р Василь Лаба, автор 15-ох наукових книжок, між ними трьохтомової патрології, та близько — 200 статтей; о. проф. д-р Андрій Іщак, дійсний член НТШ і БНТ, автор 12-ох наукових книжок і сотень статтей і рецензій; о. проф. д-р Тит Мишковський, автор шістьох наукових книжок та багатьох статтей; о. проф. д-р Микола Конрад, автор чотирьох наукових книжок і багатьох статтей; о. Леонід Лужницький, член-основник БНТ, автор сімох науково-педагогічних підручників; з молодших науковців слід згадати о. д-ра Лева Глинку, автора трьох наукових книжок і числених статтей; о. д-ра Івана Гриньоха, автора кількох наукових книжок і численних наукових і публіцистичних статтей і рецензій; о. д-ра Володимира Максимця, о. д-ра Івана Чорняка, молодих багатонадійних науковців і ін., о. д-р Богдан Липський, автор багатьох наукових публікацій, о. Степан Рудь, духовник і проф. обрядів і літургіки, мав чимало готових праць до друку, але, на жаль, був вивезений большевиками і все пропало. Із світських професорів-науковців слід згадати проф. д-ра Миколу Чубатого, історика, автора 20-ох більших наукових праць, 100 менших і близько тисячі наукових статтей, проф. д-ра Івана Крип'якевича, історика, автора понад 200 наукових праць; проф. д-ра Константина Чеховича, визначного знавця слов'янської філології, української мови й літератури, який в рамках тих ділянок вів теж семінарі, автора численних наукових праць, науково-популярних статтей та рецензій; проф. д-ра Володимира Залозецького, мистецтвознавця, автора 11-ох наукових праць українською мовою і 85-ох праць німецькою мовою (від 1948-го року до 1959 року звичайний професор мистецтва в університеті в Ґраці, в 1954-му році професор-гість Колюмбійського університету та офіційний представник університетів Відня і Ґрацу під час відзначення 200-ліття Колюмбійського університету); проф. д-ра Юрія Полянського, антрополога, автора коло 50-ох наукових праць; доц. д-ра Ярослава Пастернака, археолога, автора численних праць;проф. д-ра Олександра Надругу,знавця процесового права,дійсного члена НТШ,автора кількох наукових праць, і інших викладачів, які заповняли місця тих, що відходили. Однак, над усіма слід підкреслити особу о. проф. д-ра Йосифа Сліпого, який не тільки дбав про обсадження катедр обох відділів якнайкращими кваліфікованими силами і був душею цих відділів, але одночасно був найкращим спеціялістом і викладачем догматики. Він є автором 16-ох наукових книжок і сотні наукових статтей і рецензій. Він був душею Богословського Наукового Товариства, що його оснував був ще в 1923-му році, та збагатив його бібліотеку тисячами книжок і журналів, в тому числі 500-ма рукописами і стародруками. Заснував музей при Академії. Брав активну участь у Шостому й Сьомому Велеградських Конґресах, в Унійних Конференціях в Пинську і Львові та в Першому Українському Педагогічному Конгресі у Львові. Брав теж посередню участь через представників Богословської Академії в Третьому З'їзді Українських Музеологів у Львові, у П'ятому Міжнародному Конгресі Візантійських студій у Римі та в наукових викладах Австрійської Академії. Заходами о. ректора відбулись археологічні розкопи в Галичині під керівництвом професора Академії д-ра Ярослава Пастернака. Це лиш частинка тієї додаткової колосальної праці, що її виконував о. ректор поруч науково-дослідчої та внутрішньої праці в Академії. За ці його заслуги о. ректора, що їх не всилі перелічити в цій короткій промові, митрополит Андрей в десятиліття заснування Академії іменував його Архидияконом-Митратом Митрополичої Капітули. У своєму слові з цієї нагоди Митрополит сказав так: „Наука і знання — це по християнській вірі і християнській обичайності найбільша сила народів, це наймогутніша підпора культури, поступу та національної самостійности. Цим заслужила собі Богословська Академія на велике признання не тільки Церкви, але й цілого українського громадянства". За своє 15-річне існування Академія видала близько 600 високоосвідчених священиків-патріотів, добрих провідників народу.

Вересень 1939 року. Від німецьких бомб лягла в руїнах церква Св. Духа при Богословській Академії; церква, що в ній молився був Маркіян Шашкевич і сотні богословів. У повному розвалі найшлась теж книгозбірня БНТ. З руїн удалось витягнути лиш книгу протоколів, список членів БНТ та небагато книжок. 17-го вересня завалилась Польща і червоні полчища, переступивши Збруч залляли Західню Україну з її славним городом Львовом. Почались переслідування нашої церкви й народу. Ворог зліквідував манастирі, католицькі школи, заборонив приватне навчання релігії дітей шкільного віку, церкви обложив неймовірно високими податками, священиків виганяв із приходств, замінюючи їх мешкання на колгоспні канцелярії або клюби, селян заганяв в колгоспи, роблячи їх панщизняними кріпаками марксистсько-ленінської експлуататорської держави — державного капіталізму з його філософічною підбудовою — діялектичним матеріялізмом.

(Продовження буде)

З КОНФЕРЕНЦІЇ З УКРАЇНСЬКОЮ ПРЕСОЮ

Під час зустрічі Валентина Мороза з представниками української преси. Сидять (зліва) члени президії: о. прот. В. Базилевський, Владика-Митрополит Мстислав, Валентин Мороз, мгр Слава Стецько, д-р Володимир Душник, мгр Іван Базарко і Володимир Сохан, головний секретар УНС.

(Світлив: Р. Голіят)

Євген Сверстюк

МАТИ

Далека, самотня й далека,
У цілому світі одна,
дні й ночі, у студень і спеку
до мене летить вона.
Рідна, як пісня з колиски,
тиха, як свято волинське.

Готова завжди до
страждання,
до горя, до болю і втрат,
вона віддала б останнє
і терпіла сама стократ,
щоб доля мене ласкала,
щоб лихо мене минало.

Але у безсонні ночі,
як ноги і руки гудуть,
гнітять її сни пророчі
про тернями вкриту путь,
що я не такий як люди,
і щастя мені не буде.

Навколішки в тихій мо-
литві,
як страдниця і як свята,
благає мене захистити
і небо мені пригорта.
А потім свої скорботи
топить у вічній роботі.

Розгойдані темні хвилі
лягають в тюремні сни
і носять уламки милі —
то образ її між них.
Чи тільки страждання
безкрає?
Я знаю, любов не вмирає.

Три українські міністри в уряді провінції Альберти

Альберта, Канада. — Уряд канадської провінції Альберти складається з 29 міністрів. Останньо в склад цього уряду ввійшло 13 нових міністрів.

В цьому уряді є під цю пору трьох міністрів українського роду, а саме:

Міністер Ю. Козяк, що досі був міністром освіти, є тепер міністром для справ консумпції й корпорацій. Міністер В. Дячук, що був заступником спікера в роках 1971 і 1975, а в попередньому уряді був секретарем провінційного „кавкусу" (зібрання), став міністром здоров'я робітників, їхньої безпеки й відшкодування у випадку пошкодження в праці. Третім міністром українського походження є кол. посол з округи Вайткорт, який має 47 років; він є міністром парків і дозвілля.

Прем'єр-міністром провінційного уряду Альберти є П. Логід.

Стейтовий коледж...

(Закінчення зі стор. 1)

ледж старається допомогти українцям та іншим групам через наш Центр Етнічних Студій та іншими академічними програмами".

В. Мороз сказав, що йому минулого тижня пощастило пов'язатися телефонічно з його дружиною в Івано-Франківську і вона повідомила його, що советська влада не хоче видати сконфіскованих у Мороза манускриптів, не зважаючи на попереднє запевнення, що вони будуть передані родині Мороза під час її виїзду до ЗСА. „Моя родина відмовляється від виїзду з СССР доки влада не видасть моїх писань", — заявив Мороз.

В. Мороз засудив русифікаційну політику Москви в Україні та в інших поневолених неросійських країнах. „Україна — це західня нація, хоча совєти стараються представити її як східню націю", — сказав Мороз.

В заключенні газета „Стар-Леджер" повідомляє, що Мороз вже одержав кілька запрошень від чільних американських університетів виступити з доповідями про ситуацію в СССР, зокрема в Україні.

Участь українців Канади у федеральних виборах 1979

Вінніпег (КУК) — На пропозицію голови Комісії Внутрішньо-Канадських Справ при Екзекутиві Президії КУК, Централя Комітету Українців Канади заохочує всю українську громаду Канади брати активну участь у федеральних виборах 1979 року, так масовою участю під час голосування дня 22 травня ц.р., як і зголошуванням українських кандидатів поодиноких партій, де це можливо.

Як відомо, Централя КУК стоїть на позиції дальшої розбудови Політики Багатокультурности, проголошеної прем'єр-міністром П. Е. Трудо в жовтні 1971 року, і потреби її понадпартійного оформлення дорогою окремого закону або відповідного сформульовання в новій конституції Канади. У зв'язку з тим, українські виборці повинні подбати, щоби кандидати з їх округ так українського, як і неукраїнського походження і незалежно від їх партійної приналежности, заявились в обороні Політики Багатокультурности, якої ціллю є збереження ідентичности етнічно-культурних меншин, які репрезентують майже повну третину населення Канади.

З'ЇЗД ОБ'ЄДНАННЯ КОЛ. ВОЯКІВ УПА

Торонто, Канада. — Об'єднання колишніх Вояків УПА Америки і Канади заповіли, що в суботу й неділю, 26 і 27-го травня ц. р., в залі катедри св. Володимира при 404 Бетгурст вулиця в Торонто відбудеться XII Загальний Делегатський З'їзд Об'єднання. У програмі: ділові наради, звітування, дискусія, вибір нових керівних органів тощо.

Полк. Юрій Лопатинський читатиме свої спомини про ген. Тараса Чупринку-Шухевича. Вечором відбудеться спільна вечеря, а потім забава з танцями.

ДОПОВІДЬ Д-РА Ю. СТАРОСОЛЬСЬКОГО

Ню Йорк, Н. Й. — Правнича Комісія НТШ і Товариство Українських Правників в ЗСА влаштовують доповідь д-ра Юрія Старосольського на тему: „Шукання істоти карного права в націонал-соціялістичній юриспруденції". Доповідь відбудеться в середу, 16-го травня ц. р., у великій залі Пластового Дому при 2-ій евеню (2-ий поверх) в год. 6-ій вечора. Вступ вільний.

Т. Бутрея переобрано...

(Закінчення зі. стор. 1)

ли секретар п-і Галина Словік, яка відчитала листа від хворого секретаря 78-го Відділу Івана Петрунця, в якому він висловив подяку для о. протопресвітера Гілярія Врублевського і Степана Гавриша за це, що відвідали його в шпиталі, коли він був у критичному стані. Пані Словік також відчитала протокол з попередніх нарад, а при тому поінформувала про відбуті Організаційні наради. Касир Округи Адольф Словік звітував про фінансову господарку Округи і за його словами сальдо каси на 31-го березня виносило 137,65 дол. При тому він заявив, що ті гроші є рештками бонусів, які Округа одержувала на протязі 5 років. За Контрольну Комісію звітував Євген Янковський, який висловив признання за чітке ведення протоколів секретарем Округи, як також і касиром. При тому він поставив внесок на уділення абсолюторії членам уступаючої Управи. По дискусії та виміні думок про загальну працю Округи й цілости УНСоюзу приступлено до вибору Управи на 1979 рік, що її обрано в складі: Тимко Бутрей — голова, Йосиф Чабан — заступник голови, Галина Словік — секретар, Адольф Словік — касир, Іван Петрунцьо — організаційний референт, п-і Маргарета Ґентош — імпрезовий референт і Йосиф Ґентош — член Управи. Контрольну Комісію, як голова, очолив Стефан Поступак, а на членів обрано Йосифа Сидора і Євгена Янковського.

По виборі Управи до слова запрошено Степана Гавриша, який в першу чергу поділився з присутніми радісною вісткою про приїзд до Америки довголітнього політичного в'язня, борця за волю України Валентина Мороза. При тому С. Гавриш також поінформував про зустріч з Валентином Морозом, яка відбулась напередодні цих нарад у Філядельфії. Відтак, перейшовши до союзових справ, С. Гавриш поінформував присутніх про загальну працю УНСоюзу в минулому році, а вже найбільше уваги присвятив організаційній праці в цьому ювілейному році. Говорячи про організаційні здобутки Округи в 1978 році, він висловив подяку секретарям, які придбали 10 і більше нових членів, а саме: Йосиф Сидор з 90-го Відділу придбав 12 членів, п-і Маргарета Гентош з 305-го Відділу — 11 членів і п-і Мері Демско з 1-го Відділу — 10 членів, а 13 секретарів придбали менше чим 10 членів. Разом Округа мала придбаних 77 членів, забезпечених на загальну суму 180,000 долярів. Заторкнувши організаційну працю в біжучому році, С. Гавриш висловив признання голові за так блискучі успіхи. Тоді, коли в 1978 році за 12 місяців було придбано 77 членів, то цього року за чотири місяці вже придбано 65 членів. Перед веде голова Округи Тимко Бутрей, придбавши 21 членів, а на другому місці Йосиф Чабан, що зорганізував 19 членів. Свою доповідь С. Гавриш закінчив апелем виконати квоту Округи, а також святочно відзначити 85-річчя УНСоюзу, колискою народження якого є Шамокінська Округа.

Опісля відбулася речева дискусія, в якій дискутанти заторкнули багато важливих справ, а також присвятили увагу і ювілеєві УНСоюзу. Стефан Поступак поінформував, що заходом спеціяльного Комітету в днях 27,28 і 29-го липня в парку „Лейквуд", Па., відбудеться „Український День" із багатою мистецькою програмою, де також виступить танцювальна група з Монтреалю, Канада, під мистецьким керівництвом Петра Марунчака. По довшій дискусії союзовці винесли ухвалу, щоби відзначення 85-річного ювілею УНСоюзу включити до святкувань „Українського Дня" і уповноважнено голову Округи Тимка Бутрея нав'язати контакт з Комітетом „Українського Дня".

Подякою за перевибір, в імені обраної Управи, Тимко Бутрей закінчив наради, а відтак запросив до перекуски, під час якої присутні дальше вели розмови на тему звільненого зі совєтських каторг Валентина Мороза.

З глибоким жалем повідомляємо Українську Громаду, що у п'ятницю, 27-го квітня 1979 року, упокоївся в Бозі, на 48-му році трудолюбивого, творчого життя,

бл. п. проф. д-р

ОЛЕКСА СИМИРЕНКО

визначний український соціолог, професор Пенсильванського Університету.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Рідні Покійного висловлюємо щире співчуття з приводу цієї невіджалуваної для нас усіх утрати.

Український Соціологічний Інститут, Ню Йорк

Братство кол. Вояків 1-ої Українські Дивізії Української Національної Армії Крайова Управа в ЗСА

запрошує все Українське Громадянство на

СВЯТОЧНЕ ВІДЗНАЧЕННЯ 35-их РОКОВИН БОЇВ 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ ПІД БРОДАМИ

яке відбудеться

у Філядельфії, Па.
в неділю, 27-го травня 1979 року.

ПРОГРАМА:

Год. 12-та вполудне — Собор Непорочного Зачаття при Френклін вул. — СЛУЖБА БОЖА в намірені Українського Війська і СОБОРНА ПАНАХИДА за вояків 1-ої УД, поляглих у боях під Бродами.

Год. 1-ша по пол. — СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ у Катедральній Авдиторії при Френклін і Бровн вул.

В програмі: Апель комбатантських і молодечих організацій. • Святочна промова — Інж. МИХАЙЛО ЛІЩИНСЬКИЙ. • Монтаж „БРОДИ", постановка — ОРЕСТ СЛУПЧИНСЬКИЙ, виконавці: ІРИНА ПАСЛАВСЬКА, МОТРЯ СЛУПЧИНСЬКА і ЯРОСЛАВ ШУЛЬ.

Комбатантські й молодечі організації просимо взяти участь з прапорами.

Канадська Українська Мистецька Фундація
2118 A Bloor Street W., Toronto, Ont., Canada M6S 1N8

влаштовує

МИСТЕЦЬКУ ВИСТАВКУ
КАРТИН І СКУЛЬПТУРИ
ЮРІЯ ГУРИ

Відкриття виставки

в неділю, 13 травня 1979 р., о год. 2-ій по пол.
і триватиме до 26-го травня ц. р.

БЕНКЕТ
ШКОЛИ КОНЗАРСЬКОГО МИСТЕЦТВА в НЮ ЙОРКУ

який мав відбутися в неділю, 3-го червня 1979 року з незалежних причин

ПЕРЕНЕСЕНО на ОСІНЬ

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що дня 13 квітня ц. р. у Торонто, Канада, відійшла у Вічність наша Найдорожча Мама, Бабуня, Сестра і Тітка

бл. п.

МАРІЯ з КОКОЦЬКИХ-ДУДА

народжена в Любачеві в Україні

Дня 16 квітня відійшов у Вічність її Муж

бл. п.

ІВАН ДУДА

наш Найдорожчий Тато, Дідуньо, Шваґер і Вуйко, народжений в Любачеві в Україні, кол. старшина УГА, член УВО, довголітній учитель і шкільний директор.

Похорон відбувся у вівторок, 17-го квітня ц. р. на цвинтарі Парк Лови у Торонто.

Горем прибиті:

ЗИНОВІЙ — син з дружиною СОФІЄЮ та дочкою ІРИССОЮ і БОГДАН з дружиною ЗЕНОЮ та дітьми: ЛЬВОМ, ЗІРКОЮ, ЮРІЄМ, ЄВГЕНОМ і МАРТОЮ
сестра Покійної — ЮЛІЯ ЖУК з дітьми: ЛЮБОЮ, РАДОСЛАВОМ та ІРИНЕЄМ
сестри Покійного— АНАСТАЗІЯ КРАВС із мужем ВОЛОДИМИРОМ та синами: ОРЕСТОМ, ЮРІЄМ І ЯРОСЛАВОМ та їхніми родинами;
ЕВА БІШКО з мужем ЄВГЕНОМ і дочкою МАРУСЕЮ ПРИБИЛОЮ та її Родиною;
брат — СТЕПАН в Україні і ближча та дальша Родина в Україні.

ПОДЯКА

У глибокому смутку, після втрати наших найдорожчих, Мами і Тата — Марії та Івана, складаємо щиру подяку усім нашим Приятелям, які піддержали нас у нашому горю і своєю участю у Панахидах і похоронних відправах додали нам силу перенести горе і гідно попрощати наших невіджалуваних Батьків у їхню останню дорогу.

Зокрема складаємо подяку Всечеснішим Отцям, Управі і членам Філії Суспільної Служби в Торонто і Управі Суспільної Служби Канади за їхнє співчуття і квіти, і Пластовому Проводові Станиці в Торонто за вислови співчуття.

Товаришеві по-зброї Сотникові УГА Миколі Хархалісові і всім учасникам, що попрощали Покійного піснею — „Видиш, брате мій"... — щире спасибі.

Сини — ЗИНОВІЙ І БОГДАН з родиною.

ДВІ МАТЕРІ — ДВА СПОМИНИ

Пригадую я собі нелицемірну віру твою, що перше була оселилась в бабуні твоїй Лоїді та в матері твоїй Евникії. 2. *Тим. 1:5.*

1) В добі шуму за освободження жінок позвольте мені сказати про одну жінку, яка мала великий вплив на моє життя. Це була моя мати, якою я, подібно до Мойсея, радувався тільки дванадцять років. В тих часах жінки рідко працювали поза домом, тому спомини про мій дім і мою маму зливаються в одно. Я бачив, як вона стирала плаття, включаючи і мою одежу. Я слідкував за нею очима, коли вона гладила мої сорочки, варила мені страву і на старій машині до шиття латала мою одіж. Пам'ятаю, як її руки змивали мою голову, тоді я мусів кластися на дошку до прасування, а моя голова звисала над кухонним синком. Коли я сидів в неї на колінах, її теплі вуста говорили мені тільки одно: Вона мене любила.

Ніколи не забуду одного доказу її любови. В нашому домі десерт був рідкістю, отже знаменною подією. Звичайно, я поїдав мою порцію, ще заки мама поділила на троє. Вона завжди знала, що я з'їв би більше. І вона завжди давала мені кусочок свого десерту. Я не розумів того вчинку, бо я тоді не віддав би нікому моєї порції солодкого. Той акт її любови вплинув позитивно на моє життя. Сьогодні я благословлю Твою пам'ять, моя Люба Матусю!

2) Коли мені було шістнадцять, я думала, що моя мама була найгірша мама на світі. Чомусь то я завжди мусіла мити посуд, тільки я одна не могла одіватися так, як мені бажалося, тільки мій час бачити телевізію був ограничений, тільки мені не можна було спати у товаришок кожної суботи, тільки я мусіла вертатися домів з вечерниць вчасно і тільки мій хлопець мусів привести мене аж до дверей, щоби моя мама його бачила. Моя губа не вмовкала в колотнечі з моєю мамою, а душа таємно скомліла „Ненавиджу тебе, ненавиджу!"

Сьогодні її в живих не має, зате в мене є дочка шістнадцять років. Історія повторяється: вечерниці, балі, стріча з хлопцем, війна за миття посуди, за добір одежі, за час повороту до дому. Яка вона подібна до мене!

А я? Не та стала. Думками лину до тої дорогої могилки, а вуста мої болісно сповідаються: „Прости мені, моя Матусю, прости!"

Information Service of Ukrainian Adventists
227 West 46th Street, New York, N.Y. 10036

Ґрадуаційний Батьківський Комітет і Дирекція „Рідної Школи" у Філядельфії, Па.

запрошують Українські Організації, Громадянство та Молодь Філядельфії й околиці на

ПРЕЗЕНТАЦІЮ І БАЛЬ АБІТУРІЄНТІВ „РІДНОЇ ШКОЛИ"

що відбудеться

в суботу, 16 червня 1979 р., в авдиторії парафії св. Йосафата
при Дістон і Дітман вулицях на ФРЕНКФОРДІ.

Бенкет розпічнеться точно о год. 6-ій веч., забава з танцями від 9-ої веч.

До танців гратиме оркестра **„Дніпро"** *під кер.* **Ол. Строцького.**

Вступ на бенкет і баль $17 для дорослих, $10 для молоді. Вступ на баль — 8 дол. для дорослих, 5 дол. для молоді. • Обов'язує вечірній одяг.

Квитки вступу на Бенкет просимо замовляти до п'ятниці, 1-го червня 1979 р. в п. Анни Яреми, ч. тел. 884-4674, між год. 6-9 вечора.

ПАНІ НАДІЯ СВІТЛИЧНА ЗАПОВІЛА СВОЮ УЧАСТЬ В БЕНКЕТІ.

Комітет Збереження Спадщини кол. Прем'єра Української Народної Республіки

сл. п.

Проф. БОРИСА МАРТОСА

запрошує усе Українське Громадянство на

УРОЧИСТЕ ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА ПОКІЙНОГО ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА
У СОТІ РОКОВИНИ ЙОГО НАРОДЖЕННЯ (20 травня 1879 р.)

Посвячення пам'ятника довершить Блаженніший Митрополит МСТИСЛАВ

в неділю, 20-го травня 1979 року
на українському цвинтарі в Бавнд Бруку, Н, Дж.

після ПАНАХИДИ сл. п. СИМОНА ПЕТЛЮРИ, Голови Директорії й Головного Отамана Військ УНР.

З глибоким смутком повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що 10-го травня 1979 року відійшов у Вічність, наш Найдорожчий
ТАТО, ДІДО, ПРАДІДО, ШВАҐЕР І СТРИЙКО

бл. п.

ВОЛОДИМИР НАЗАРЕВИЧ

б. хорунжий УСС, голова Станиці Б-ва УСС в Ню Йорку, б. директор Народної Торгівлі у Львові, кол. працівник В-ва „Свободи" в Джерзі Сиnear, Н. Дж.

ПАНАХИДА в неділю, 13-го травня 1979 р. в похоронному заведенні Литвина, о год. 8-ій веч.

ПОХОРОН в понеділок, 14 травня 1979 р. з того ж пох. зав. о год. 8:30 ранку до церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

донька — ХРИСТИНА БАРАНЕЦЬКА з мужем ВОЛОДИМИРОМ
внуки:
МИКОЛА з дружиною ХРИСТИНОЮ і донею МИКОЛАЄЮ
АДРІЯН
братові:
ЮЛІЯ НАЗАРЕВИЧ в Чікаґо
ОЛЕНА НАЗАРЕВИЧ в Україні
братанок — РОМАН НАЗАРЕВИЧ з родиною
сестрінка — МАРТА СКРИБАЙЛО з родиною
Ближча і дальша Родина в Україні і на еміґрації

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує О. Твардовський

УАСТ „Леви" Чікаго відбули ювілейні Загальні Збори

Дня 8-го квітня ц. р., у власному Домі відбулися 30-ті з черги Загальні Збори УАСТ „Леви", якими проводила Президія в складі: Ю. Юринець — голова і п-а О. Лисейко — секретар. Згідно із звітами уступаючої Управи в минулому, діловому році найбільш активними спортовими ланками Т-ва були: копаного м'яча — 4-ри дружини і відбиванки — 4-ри дружини і шахів.

Найбільш успішною була І-ша дружина копаного м'яча, що у лігових розгривках Вищої Дивізії здобула І-ше місце в групі „синіх", ІІ-ге місце в „Індор-турнірі" та дійшла до фіналу Стейту за професійну Чашу ЗСА В турнірі „Швабен" на всіх 12 дружин „Леви" зайняли 4-те місце. Разом у минулому сезоні І-ша дружина відбула 30 гор з яких: виграла 17, ремісувала 3 і програла 10. Успішним провідником дружини є невтомний інж. А. Гординський. Резервова дружина під проводом М. Мартиновича, виграла 8 гор, програла 6, у висліді чого здобула в своїй групі ІІ-ге місце.

„Левенята" (нижче 12-ти років) під проводом д-ра З. Гури відбули всіх 18 гор. Ця група хлопців відбула успішний однотижневий табір, що його зорганізували батьки на оселі в Равнд Лейку. Новістю у товаристві є зорганізована п. Бойком жіноча дружина копаного м'яча, яка вже відбула 4 змагання.

Замітного успіху добилися відбиванкарі „Левів". І-ша дружина здобула І-ше місце в турнірі Відбиванкової Асоціяції у Детройті. Три чоловічі і одна жіноча дружини були учасниками відкритого чемпіонату УСЦАК у Клівленді, в якому в групах — жіночій і чоловічій — „Леви" здобули звання віцечемпіонів.

Шахісти „Левів" були учасниками кількох міжклюбових турнірів, у яких зайняли ряд чільних місць: Турянський, Маркевич, Винниченко, Припхан, Стецько та інші. Вліті мгр М. Турянський розіграв під час кооперативного свята в Равнд Лейку-симультанку на 21-ій шахівниці. Менше активними були ланки: гольфа (ця ланка діє автономно), бриджа, що зорганізувала більших турнірів.

Референт преси Р. Припхан, постійно висилав дописи до католицького тижневика „Нова Зоря" та сконденсовані статті до „Свободи". Крім цього допомагав кореспонденційному секретареві. Якщо йдеться про фінанси товариства, то сальдо, під сучасну пору виносить коло 5,000.00 дол. Запропоновано запровадити докладну книгу членів та посилити збірку членських вкладок. Запропоновано теж продовжувати віднову Дому. До цього часу віднова коштувала 7,000.00 дол. Цю суму товариство позичило в УБСоюзі.

У дискусії над звітами порушено ряд актуальних справ, а зокрема одну з найпекучіших проблем, а саме брак охочих людей до праці. Є багато нашої молоді, на жаль, бракує людей їх зорганізувати і ними займатися... тому й ставлено питання де є наші батьки? З причини браку людей до праці заникають дружини і ланки. Під час дискусії порушено теж справу відсвяткувати 30-річний Ювілей, який припадає саме цього року.

Після уділення уступаючій Управі абсолюторії, Збори обрали нову Управу в такому складі: В. Воловчук – президент, Р. Барабаш — І-ий заст., А. Скиба — ІІ-ий заступник, М. Панчишин — секретар, Оксана Лисейко — рекордовий секретар, М. Мартинович — касир, Б. Матусяк — заст., Р. Припхан — референт преси, Б. Янчишин — господар, З. Ліщинський — заступник, Р. Сахаревич — адміністратор бари, С. Стадник — адм. Дому, П. Хома, Олена Сербу, Анна Лесюк — члени заступники. Контрольна комісія: Р. Загородний, Христя Тарасенко, Ю. Юринець. Товариський суд: Ю. Волчанський, мгр М. Турянський, д-р І. Лисейко.

Роман Б. Припхан

УСВТ „Чорноморська Січ" — Лос Пампос СК 1:1
УСВТ „Чорноморська Січ" — Бриджвотер СК 3:1

У двох чергових змаганнях, що відбулися 22 і 29-го квітня ц. р., І-ша дружина копаного м'яча „Ч. Січі" здобула дальших три точки, завдяки яким задержала в показнику табелі гор — друге місце. Перед зустріччю з Лос Пампос „Ч. Січ" мала ще теоретичну можливість здобути звання чемпіона І-ої Дивізії Шейфер Ліги Ню Джерзі, але втративши єдину точку з цим аргентинським клюбом першунами вийшли перуанці — клюб Пасейк ПАЛ. „Ч. Січ" має добру можливість здобути нагороди віцечемпіонів і цим самим право авансувати до „Мейджор Дивізії", якщо в своїх двох останніх змаганнях із новим чемпіоном Пассейком і турецьким „Бозкуртом" здобуде мінімум дві точки. В двох останніх змаганнях ґолі для „Ч. Січі" здобули: Фурман — 3, А. Бакун і Даніґин. Склад „Ч. Січі": Бриjді, Ю. Бакун, Д. Бакун, Охрименко, Миргород, Мельник, А. Бакун, Р. Букачевський, Ілич, Фурман, Маік, Калинович, Лішко. Провідник Михайло Паливода.

Відбиванка

УСВТ „Ч. Січ" - Воррен ВК — 5:15, 14:15
УСВТ „Ч. Січ" - Трогс Нек 15:9, 15:8
УСВТ „Ч. Січ" - Пепсіко II 15:12, 15:10
УСВТ „Ч. Січ" - Парсиппані 15:12, 15:12
УСВТ „Ч. Січ" - Пепсіко I 15:10, 15:12

У черговому турнірі Відбиванкової Асоціяції Америки, що відбувся, 29-го квітня ц. р., в Нюарку І-ша жіноча дружина „Ч. Січі", зазнавши єдиної поразки зі слабшим клюбом Воррен, здобула друге місце. Змагання у звітовому турнірі в групі 6-ох клюбів проходили круговою системою. Склад „Ч. Січі" в цьому турнірі: П. Гол, М. Бояр, П. Котляр, І. Паславська, Д. Твардовська, І. Дармохвал, Н. Моравська, І. Шеремета, О. Шеремета, Л. Бойко. Провідник і тренер Нестор Паславський.

Кінцевий показник табелі гор-турніру:

1. Воррен ВК - 10:0 точ.
2. „Ч. Січ" - 8:2
3. Парсиппані - 5:5
4. Пепсіко I - 4:6
5. Пепсіко II - 3:7
6. Трогс Нек - 0:10

(от)

Вечір Миколи Руденка в Чікаґо

Масові арешти і переслідування наших сестер і братів в Україні, які виступають відважно перед совєтським режимом в обороні релігійних і політичних прав людини, сколихнули багатьох українців і викликали реакцію в українських громадах у діяспорі. Спонтанно почали організуватись комітети оборони прав переслідуваних борців. Така акція розпочалась і в Чікаґо, і тут, за ініціятивою місцевого Відділу УККА, створено репрезентативний Комітет Оборони Людських Прав в Україні. Комітет включився у спільну дію і дає признання управі Відділу УККА в Чікаґо за координаційну акцію на терені Чікаґо.

Віктор Боровський

У суботу, 17-го березня, у залі СУМА, Комітет влаштував Літературний Вечір Миколи Руденка, голови Київської Групи Сприянню Гельсінкських Угод. Велика заля СУМА виповнилась по береги. Вечір коротким словом відкрила Марта Фаріон-Форович, член Комітету. Голова Комітету, Юрій Миськів, представив д-ра Василя Маркуся, професора політичних наук при університеті Лайола в Чікаґо. Професор Маркусь виголосив доповідь про Миколу Руденка і його творчу працю. Він представив порівняння поміж членами правозахисного руху в Україні і Кирило-Методіївським Братством, яке діяло за часів Шевченка, вступаючи проти русифікаційних метод панування царським режимом. Звернув він увагу також на те, що в теперішніх тяжких умовинах в Україні, Руденко у своїх виступах і поезіях відкрив забріханість режиму і оборонив права і живучість української мови. Він почав будувати своїм словом фортецю самоцвіту і дорогоцінних перлин, що подразнила самопевність совєтської влади. Професор Маркусь звернув увагу на душевний зворот Руденка, перехід з ідейного комуніста-атеїста на віруючу людину. Руденко вирішив стати за правду і навіть в умовинах сильної репресії, потрапив сказати „Я вільний!" Глибоко обдуману доповідь професора Маркуся присутні нагородили щирими оплесками.

Наступною атрактивною точкою вечора був незавершений виступ наймолодшого члена правозахисного руху в Україні, Віктора Боровського. Віктор Боровський поділився своїми споминами про зустріч з Миколою Руденком, розповів докладно про допити його КҐБістами в справі засудження Руденка, і завізвав усіх українців стати спільно за оборону того невпинного борця за права людини. Він твердив, що в час, коли відбувався цей вечір, десь далеко в мордовському таборі, Руденка виганяють на тяжку працю, піддаючи його тяжким фізичним і моральним знущанням. Боровський, 22-літній юнак зацікавив людей своєю поставою, надзвичайно безпосереднім, інтелектуальним способом вислову і ґарною українською мовою. Повна заля людей уважно слухала Боровського виступ. Він промовляв до великої групи людей, але здавалося так як би він промовляв до кожного зокрема. У нього великий дар — сильний зв'язок з публікою.

Відтак були висвітлені цікаві прозірки з життя Руденка та інших дисидентів, до яких Боровський давав пояснення і цікаві коментарі. Ці прозірки і голос Миколи Руденка, записаний на тасьмі із телефонічної розмови, викликали в присутніх помітне враження.

На кінець вечора Ірка Ткачук, Христя Боднарук і Юрій Миськів рецитували вибрані поезії Руденка. Вечір відбувся з великим успіхом, присутніх було більше ніж триста людей — різних партійних і релігійних переконань. Велика присутність слухачів на згаданому вечорі є доказом, що доля наших нескорених в Україні — це справа, яка скріплює і об'єднує нашу громаду.

М. Ф-Ф.

Лідія Артимів із філармонією Бостону

Дня 26-го березня ц. р., увечері, найбільш репрезентативна WQXR чи пак радіостанція „НЙТаймсу" вперше в історії американської України, передала з Бостону фортепіяновий концерт нашої молоденької піяністки великого маштабу, Лідії Артимів. Вона виконала „І-ий фортепіяновий концерт" фіс-моль С. Рахманінова при акомпаньяменті світової слави філармонії Бостону під рукою одного з найбільших дириґентів світу, японця Сейдзі Озави. Концерт оцей як технічно, так і інтерпретаційно трудний і дуже вимогливий.

Зараз напочатку заповідач в радіо заявив, що піяністка уроджениця Філядельфії, українського походження має уже за собою замітну піяністичну кар'єру. І вечір цей був незабутній, сповнений хвилюючих мистецьких переживань та радощів за блискучий успіх нашої мисткині. Славнозвісна Бостонська філармонія творила прегарну раму для віртуозної і глибоко мистецької гри п-і Артимів. А дириґент Озава зумів видобути з оркестри громове фортіссімо, яке в одному чи двох випадках навіть заглушило фортепіян, то знову спадав він місцями до майже нечутного піяніссіма. Його спосіб дириґентури був легкий, прецизний, насичений великим темпераментом. Він знаменито достосувався із цілою оркестрою до музичної архітектоніки і мистецької інтерпретації нашої піяністки. А вона від першої фрази прикувала до себе всевладно слухача і тримала його в зростаючому зацікавленні і переживанні її гри аж до останнього тону. До якої міри полонила вона публіку, хай послужить приклад: коли піяністка з найбільшою драматичною ефективністю закінчила відому каденцію першої частини концерту, слухачі не витримали в захопленні і замість дожидати кінця виступу, ввірвались із оплесками вже між першу і другу частину композиції. Не можно було наслухатись її блискучих позначених чудовою прецизією, прекрасних акцентів, як у драматичних, так і в наспівно-романтичних фразуваннях. Вона на цьому виступі, представлялась навіть корисніше з мистецької сторінки, як на своєму власному концерті в Ню Йорку, бо палета музичного кольориту в столиці з участю оркестри, була куди багатша і привабливіша. Слухач був просто очарований її панівною самопевністю гри то свободою індивідуального розгону. Кожен заграний такт, кожен тон знаменував глибоке переживання, виспіване з глибини душі, головно в другій частині концерту. А її трелів можна було б слухати без кінця. Автор цього допису чув гру нашої піяністки вдруге, тоді коли американські рецензенти чули її вже частіше і тому тільки з цим виступом їхнє окреслення, що Артимів це: „молода львиця клавіятури", стає зовсім ясне і зрозуміле. Важко було повірити, що в неї є стільки вогнистого, а так прекрасно контрольованого темпераменту, який найяркіше заблистів у закінченні концерту.

А щоб крапки над „і" не бракувало, то додамо: що ми ростимо сподівання, що наша піяністка в майбутньому виконуватиме теж концерти українських композиторів, ось таких, як: Ревуцький, Людкевич, Лятошинський, Барвінський та інші, щоб популяризувати та обзнайомлювати не-українців із нашими музичними мистецькими шедеврами.

Теодор Терен-Юськів